

igazi szellemében járt el Móricz Zsigmond, amikor a sírvavigadó nóták helyett hangulatukban ide illő, gyönyörű népdalokat illesztett a játékba.”

Az átpolitizáltság mellett további közös jellemzője a két kiadásnak, hogy színjátszó csoportok számára hosszas útmutató jegyzeteket közöl. (1948-ban Kómúves Nagy Lajos *Útmutatások a rendező számára* című írása zárja a kötetet, 1954-ben pedig Karcsai Kulcsár István rendezői megjegyzései.) Mivel mindkét kiadás színjátszó körök számára (is) készült, a darab szövegében is torzulás történt: a rendezők – figyelmen kívül hagyva Móricz Zsigmond 1940-es szerzői megjegyzését az instrukciókról: „Különben a szövegben minden játék-utasítás meg van adva.” – bőségesen teleírták saját dramaturgiai interpretációjukkal a szöveget. Tovább modernizálták a darabot, átírták az átíratot.

Mindez azt jelenti, hogy Szigligeti Ede *Csikós* című népszínműve Móricz Zsigmond által újraírt szövegének mind a mai napig nincs hiteles kiadása a *Kelet Népe* sajtóközlésén kívül. Amelyről azonban tudjuk, hogy nem a végleges szövegváltozat. Móricz Zsigmondnak a színpadi formával való – Schöpflin Aladár szavával – „birkózása” még nem teljesen lejátszott mérkőzés, hiszen a korrektúrapéldány autográf javításai, kiegészítései is annak a folyamatnak a részei, melynek végeredménye – a darab végleges szövege – mind a mai napig csak egy meg nem jelent könyv egyetlen példányában olvasható.

